

Udine Far East Film Festival 2014

Bon Giorno, Udine!

Az ember tizenöt óra vonatozás és nemalvás után hátra hagyva a végtelennek tűnő alagutakat és sötétséget kinéz a vonatablakon, és nem hisz a szemének. A felkelő nap fénye bearanyozza a középkori templomok tornyát, a kicsi villák tetőcserepeit, a szőlőtőkét a zöld domboldalakon. Semmi túlzás, végre igazi olasz tájon száguldunk! Udine-ba megérkezni olyan érzés volt, mintha visszarepültünk volna pár száz évet, mintha a kultúra ott vibrálna körülöttünk a levegőben. Izgatottságomhoz persze nem csak az olasz környezet járult hozzá, hanem a kíváncsiság is a 16. Far East Film Festival kínálata, szereplői és helyszíne iránt. Olasz környezet, ázsiai filmek. Mi sülni ebből ki?

Mivel szombat kora reggel értünk meg a városba, bőven volt időnk megnézni a szállást, reggelizni, majd megkeresni a Teatro Nuovo-t, hogy átvegyük belépőkártyáinkat, amitől az ember igazi celebnek érzi magát. Bár igazából csak addig, míg a terembe tódulva ki nem derül, hogy a kis Fehér Tigrisek (White Tiger a diákoknak szóló jegy elnevezése) nem ülhetnek akárhová, csak ahol éppen helyet találnak maguknak. Egy idő után persze megtanultuk, hova szerencsés ülni és hova nem, az utolsó nap végére céltudatosan foglaltuk be kedvenc sorainkat. A fesztiváljegy mellé szuper ajándékok is jártak, egy menő vászontáska, a fesztiválműsor, és egy poszter is a fesztivál dizájnival. A Festival Shopban bögrét, pólót, pulcsit, jegyzetfüzetet és könyveket is vásárolhatott magának mindenki.

A FEFF a populáris filmek fesztiválja, így műfajilag színes, minőségben pedig változó filmekkel találkozhatunk a vetítéseken. Az első vetítés, amit elcsíptünk, mély nyomokat hagyott az ember lányában. A *Tiny Times* a „romantikus divatkomédia” műfaji besorolást kapta, és ellentétben néhány más film igen kreatívnak hangzó, nagy várakozást ébresztő műfaji megnevezésével szemben, ez nem is okozott csalódást. A kínai film négy fiatal lány barátságát, szerelmeit, csalódásait, divatszakmában elért sikereit járja körül majd két órában.

Mint ahogy a témához illik, glamúr, csillogás, luxus, és intenzív érzelmek jellemzik mind a történetet, mind a megjelenítést. De „Szex és Peking” helyett egy csillogó, kedves mese marad a barátságáról, és a modellszakma-beli férfitestek csillámporos szexualizálásáról.

Hongkong halott. Éljen Hongkong!

Nosztalgia, ironizálás és sztárparádé – így jellemezhetjük a hongkongi nagyágyúk fesztiválon debütáló filmjeit. Érdekes módon szinte az összes hongkongi filmben, legyen bármilyen műfaj, megjelent a gondolat, hogy Hongkong már nem a régi, kiveszett belőle a régi élet. Két filmet azonban kiemeltem közülük: A *Golden Chikenssss* szereplői azon sóhajtoznak, hogy elmúltak a régi szép idők, a *Naked Ambition* gárdája pedig csak Japánban találhatja meg a sikert a pornópiacon. Látszólag mindkét film a szex köré épül, míg az elsőben a kurtizánok élete van a középpontban, az utóbbi egy véletlenül híres pornósztárrá váló férfi megpróbáltatásait meséli el. Ám az erotikus utalások és pajzán humor mellett mindkét filmnek van egy mélyebb rétege, melyben magáról Hongkongról, egy életérzésről akarnak mesélni... egymásnak. A sok belső poén, a filmes utalások, és a különböző sztárok cameo-i ugyanis annyira összezavarják a kevésbé járatos nyugati néző fejét, hogy csak pislogni tud. Jobb esetben nevet az olcsó poénáradaton.

Az fesztivál egyik legjobban várt filmje Fruit Chan újdonsága, a *The Midnight After* volt.

Ebben is Hongkong „halálával” kell szembesülnünk, amikor is egy kisbusz utasait kivéve mindenki eltűnik a városból. A filmben keveredik a misztikus és a groteszk hangvétel, a sci-fi és a fekete komédia, és miközben a busz utasainak sorsát követjük, soha sem derül ki igazán, hogy pontosan mi is történt velük, miért épp ők maradtak életben, és valóban időt utaztak-e. A busz utasai között akad ügyeskedő üzletember, körözött bűnöző, utcai punk, a buszsofőr, egyszóval

mindenféle típus, még a társadalom szélére szorult alakok is, akik a szükség törvényt bont rendje alapján megalapítják saját társadalmukat. Ezért ha egy bűnös megbüntetéséről van szó, mindenkinek egyformán ki kell vennie belőle a részét – a végén még az is felemeli a kést, hogy lesújtson a lányt megerőszakoló punkra, aki korábban az önbíráskodás ellen volt. A film lezárása sok kérdést nyitva hagy, így nem kizárt, hogy számíthatunk folytatásra – ahogy azt maga az alkotó sem tagadta a következő nap megrendezett FEFF Talks-on. Mi is részt vettünk a beszélgetésen, nagy élmény volt közről látni és hallani a hongkongi undergroundból indult Fruit Chan-t.

Tűzvihar és véreső

A hongkongiak legalább annyira szeretik a robbanásokat az akciófilmekben, mint Michael Bay – ha nem jobban. A pyrotechnikáért járó díjat odaítélhetjük a *That Demon Within*-nek, de az „überdark thriller” címke helyett mi csak az übersablonos-at tudtuk ráaggatni. Pedig

izgalmasan kezdődik, maszkos emberek, egy szekta, ráadásul a történet alapja egy valós esemény. De a rendező nem igazán tudott mit hozzáadni a remek alapötletéhez, így hiába az önnomozás, a természetfeletti, a dr. Jekyll és Mr. Hyde téma, mindez sajnos érdektelen marad, és odakozmál a sok-sok tűzben. Kellemesebb csalódás volt a *Firestorm* című akciórendőr-dráma, melyben egy kollégája halála után a főhős bosszúhadjáratba kezd, hogy elkapjon egy bandát, akik páncélcsovik rablására szakosodtak. A film akcióorientált, de nem hanyagolja el hőseit, az akciójelenetek látványosak, jól koreografáltak, és a zsarú és a rosszfiú között szövődő furcsa kötelék számomra hozzáadta azt a pluszt, amitől nem csak egy nagy robbanás-ként emlékszek vissza a filmre, noha a címe is ezt erősítené.

A legsikeresebben mégis az indonéz *The Raid 2: Berandal* operál az akcióval, igaz, kevésbé a löfegyverekre, inkább a test-test elleni, vagy a kézfegyverekre épülő harc áll középpontban. Gareth Huw Evans filmjének első része is nagy sikernek örvendett – ehhez még sajnos nem volt szerencsém, de lazán kapcsolódó folytatása állítólag minden szempontból felülmúlja. A történet szerint egy rendőr beépül a bűnszervezetbe, hogy leleplezze azt, és megvédje családját, csak hogy ezzel olyan küldetést vállal, aminek talán sose lesz vége. A film sokkoló naturalizmussal ábrázolja azt a brutális erőszakot, amit a főhős elkövet vagy elszennved. A rendező mindent keményen megkoreografált és megkomponált módon tár elénk, felvillantva a gondolatot fejünkben, hogy az erőszaknak és a véres küzdelemnek is van valami kegyetlen szépsége.

A harcművészetre, jobban mondva inkább a verekedős videojátékokra épít a japán *Girl's Blood*. A fenti filmekhez képest kakukktojás, már csak azért is, mert női főszereplőkkel bír, akik nem mellesleg a *Girl's Blood* nevű harcklub tagjai. Minden este felöltik jelmezüket, és kitalált személyiségüket, hogy a nézők kedvéért szétverjék egymást a ringben – persze csak játékból, hiszen a ringen kívül mind jó barátnők, akik közül néhányan a barátság nál kicsit többet is éreznek a másik iránt. A film a lányok szerelmeinek beteljesedését meséli el a leszbikus pornó nevetséges fantáziaelemeire és a videojáték versenylogikájára építve. Nonszensz és olykor paródiába hajló humor jellemzi, igazi japán örültség.

Cukor, só, és minden mi jó

Az akciófilmek mellett számos vígjátékot is vetíttek az öt nap alatt, míg ott lehettünk. Akadt fordulat, de feledhető marhaság, mint a *Campus Confidential*, amiben egy tipikus nerd fiú a „népszerű lány” megszerzésén munkálkodik. Akadt romantikus, érzelemközpontú darab, mint a *Very Ordinary Couple*, folyton szakító, de elszakadni nem tudó főszereplőivel. És aztán ott volt a *Miss Granny*, ami ellopta a szívünket. Nem véletlenül mondják, hogy a vígjáték az egyik legnehezebb műfaj, az említett filmek is sokszor átcsúsztak a szórakoztatóból a bugyutába, sőt a fárasztóba. A *Miss Granny* azonban ügyesen egyensúlyozott a vékony határvonalon, végig megtartotta bájoságát, de nem vált szentimentálissá, megnevettetett és megkönnyeztetett. A film legnagyobb ötlete, hogy a tipikusan a fiatalabb korosztályt

szereplőül választó romantikus vígjátékot megcsavarja egy fantasztikus elemmel: a főszereplő egy morcos, elviselhetetlen természetű hetven éves nagymama hirtelen újra huszonéves testében találja magát, és kap egy új lehetőséget, hogy megvalósítsa álmait, énekes lehessen, és szerelemre találjon. Családja azonban aggódik az eltűnt nagymamáért, így bármennyire is jól érzi magát régi-új bőrében, bántja a bűntudat, ráadásul saját unokája is kezd beleszeretni. A *Miss Granny*-t bátran ajánlom azoknak is, akik nem szeretik az ázsiai filmek eltúlzó érzelemábrázolását, számunkra gyakran parodisztikusnak tűnő megoldásait. Garantált a könnyes szem, hol a nevetéstől, hol a meghatódottságtól.

Klasszikusok és fiatalok

A fesztivál „Restored Classics” szekciójából két eddig Európában még soha be nem mutatott, felújított koreai klasszikussal volt szerencsénk találkozni. A ’67-es *Flame in the Valley* egy faluban játszódik, ahol a koreai háború idején csak özvegyek és gyerekek maradtak. Amikor egy a közeli erdőben bujkáló gerillára bukkannak, a nők között kirobban a konfliktus, mert mindegyikük magának akarja a férfit. A ’82-es *People of the Slums*-ban a szülői szegénynegyedben élő család életét felkavarja, amikor feltűnik a gyerek vér szerinti apja, aki bár a börtönből szabadult, volt felesége talán még mindig szereti. A film a peremhelyzetben lévő emberek kényszerű döntéseinek okait, a család és a szeretet kérdéseit boncolgatja, miközben a kamera élénk tárja a szegénynegyed dokumentumszerű lenyomatát.

Számomra az egyik legnagyobb élményt a „HK Fresh Wave” szekció megtekintése nyújtotta, melyben korunkbeli hongkongi fiatalok 2013-as kisfilmjeit láthattuk. A négy rendezőpalánta pirongva, szégyenlősen állt meg a színpadon, izgatottan bemutatkoztak, mondtak egy pár szót filmjeikről. Érdekesnek találom, hogy egy másik kontinensen, egy egészen másféle kultúrában is hasonló életérzése van a fiataloknak, mint nekünk idehaza – nyilván az életkor adja, meg a digitális kultúra előretörése, a semmittevés nyomása. Nagyon inspiráló volt számomra ez a vetítés, izgalmas lett volna részt venni a fiatal rendezőkkel való beszélgetésen is, de sajnos egy nappal előtte kellett hazaindulnunk.

Előtte azonban még láttunk egy japán filmet, amit ha nem is a legfiatalabb generációból származó rendező készített, de a fiatalokról szól. A *Tamako in Moratorium* címszereplője egy 23 éves lány, akinek még fogalma sincs róla, mit kezdjen az életével. A napjait manga olvasással, videojátékokkal, kajálással és méla unalommal tölti apja nyakán élve. Tamako, akit egyébként egy fiatal popcsillag játszik, nem csak a japán fiatalságot jelképezi, hanem az egész kiábrándult, identitását kereső japán társadalmat. Semmittevése azonban a nyugati fiataloknak is nagyon ismerős lehet, a film képes áthidalni kultúrákon és korosztályokon, és ezáltal egyetemes érvényűvé emelkedni.

Élet a fesztiválon kívül

A FEFF vetítései rendkívül szoros időbeosztással követik egymást, alig van negyed óra szünet a filmek között, leszámítva az ebédszünetet. Így legyen bármilyen lelkes az ember, egy idő után megunja a sötétet és a bezártságot, és elindul felfedezni a várost. Messzire persze nem lehet jutni, de azért megcsodáltuk a központ összes látnivalóját. Nagyon ajánlom mindenkinek, aki eljut Udinébe, hogy másszon fel a Castello dombjára, mert engem meglepett a kilátás.

Már első nap felfigyeltünk egy ázsiai étteremre, hosszas tervezés után egyik este végre beültünk, és találmra böködve az étlapon, de végül is jól belaktunk sushiból és ramen-ből. A Teatro Nouvo-tól nem messze felfedezett pizza automata is addig mozgatta a fantáziánkat, míg egyik bátor jelentkezőnk ki nem próbálta. Azért az éttermi pizza látványban, illatban, nagyságban, frissességben is egész más volt, a mellé kapott capuccino pedig utánozhatatlan.

Udine kisváros, így az éjszakai élet sem túl aktív, vagy csak nekünk sikerült elkerülni minden szórakozóhelyet. Utolsó este lelkesen indultunk neki a fesztivál által szervezett ramen-bulinak, ahol dobozos ramen-t és japán sört lehetett kapni menüben. A csapat fele azonban a készlet kifogyása miatt ramen nélkül maradt, így a helyi McDonaldsban és az állomáson csövelve fejezte be a búcsúbulit.

Nagyon örülök, hogy részt vehettem az idei Far East Film Festivalon, mert számos, hazánkban nem forgalmazott ázsiai filmet nézhettem meg, ezáltal bővíthettem filmes ismereteimet és érdeklődésemet. Emellett belekóstolhattam egy igazi nemzetközi filmfesztivál hangulatába, és találkozhattam híres rendezőkkel és színészekkel. Nagyon jól éreztem magam és úgy érzem sokat is tanultam, szélesedett a látóköröm, és fontos benyomásokat szereztem az ázsiai populáris filmről. Kicsit fáj a szívem, hogy egyetlen kosztümös filmet sem sikerült elcsípnem - mivel nem is volt sok műsoron – ,de amúgy sem készülhet minden évben egy *Hős*, vagy *Repülő török klánja*. Remélem, eljutok majd még egyszer erre, vagy egy hasonló külföldi filmfesztiválra!